

פרשת ראה

הליכות עולם לוי

(חבקוק ג' ו')

לעילוי נשמת ר' יהודה לוי ז"ל

זמן ר"ת	צאת השבת	חלקת נרות	לוח אור החיים
20:49	19:58	19:08*	י-ם
20:46	19:56	19:06	ת"א
20:49	19:58	19:08	חיפה
20:47	19:57	19:07	ב"ש

* לנוהגים 40 דק': 18:48

קרוב רחוק

וההתקרבות אל ה' אין לה גבולות, שכן כל אחד בדרגתו הוא מצווה להתקרב אל ה', ולהמחיש זאת יותר נאמר, שהנה גם הצדיקים בגן עדן זוכה כל אחד כפי מעשיו הטובים בעולם הזה להתקרב אל ה' בעולם הבא, ויש להם עליה מידי שנה ממדריגה למדריגה, ואפילו משה רבנו מבחר כל היצור האנושי, יש לו עליה והתקרבות יותר ויותר אל ה', מזה שלוש אלפים ושלוש מאות שנה מאז שעלה השמימה, ואין לזה הפסק העולמית.

והדבר פשוט מאוד להבנה, שכן ה' יתברך הוא אין סופי, וכמה שנתקרב עדיין אנו רחוקים, ואפילו המלאכים שגם בהם יש דרגות דרגות, הינם מרוחקים מאוד מה' יתברך, למרות שביחס אלינו בני האדם קרוצי חומר הם קרובים מאוד, אבל ביחס לה' יתברך הינם רחוקים מאוד, עד שגם הם שואלים זה לזה איה מקום כבוד ה' להעריצו, ומשאנים יודעים להשיב ואומרים: פָּרוּך פְּבוֹד ה' מִמְּקוֹמוֹ (יחזקאל ג' י"ב), היכן שהוא ברוך הוא, כי הקב"ה גִּבֹּה מֵעַל גְּבוּהַ שָׁמַיִם וּגְבוּהֵם עֲלֵיהֶם (קהלת ה' ז').

נמצא שכל הקרבה הינה באופן יחסי, אבל המציאות שאנו רחוקים מאוד, ובכל זאת נותן לנו הקב"ה לפי דרגתנו והתקרבותנו להתענג על ה' ולהנות מזיו שכינתו, ובפרט לבעלי תשובה וכמו שכותב הזוהר הקדוש (ח"א דף קכט ע"א) שהצדיקים מתקרבים בכל יום ויום לפני ה' יתברך, עד שבסוף חייהם מגיעים לדרגתם, דהיינו מידת השגת התקרבותם לה' יתברך, ואילו בעלי תשובה עליהם נאמר (תהלים ס"ה) אשרי תבחר ותקרב ישכון הצריך, שביום אחד ובשעה אחת וברגע אחד הם זוכים לקרבת ה' גדולה מה שלא זוכים הצדיקים אלא לאחר שנים רבות של עבודת ה'.

וממשיך הזוהר ואומר שלאחר שזוכה האדם להתקרבות לה' מתקיים בו מה שנאמר באברהם אבינו וה' ברך את אברהם בכל, שמההתקרבות לה' נובעים כל הברכות וכל הטובות שבעולם, והיינו כדברי הרמח"ל שהבאנו לעיל, שרק זהו הטוב האמיתי, וממנו נמשך כל הטוב שבעולם.

ויסוד זה אפשר לראותו בפרשתנו, אותה פתח משה רבנו במילים: רָאָה אֲנִי כִּי גָדוֹל יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְיִתְּרוֹ אֶת הַפְּרָכָה אֲשֶׁר תִּשְׁמְעוּ אֶל מִצְוֹת ה' אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר אֲנִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם הַיּוֹם. והיינו שמשה רבנו פונה אלינו ואומר תסתכלו עלי ותלמדו ממני שעד היום אנוכי נותן לפניכם בהווה ולא בלשון עבר, ברכה וקללה, וברכה וקללה הינם מושגים לברכה והצלחה או קללה וחיסרון, ולמדנו מהזוהר והרמח"ל שהם תלויים בהתקרבות שלנו לה' יתברך, וא"כ משה מלמדנו שעד היום הוא מתעלה ומתקרב לפני ה', וכח זה מסור גם בידינו, אם רק נצלו כראוי.

אחים יקרים חודש אלול לפנינו נכין לנו תוכנית התעלות והתקרבות לה' יתברך, ובזכות זה נזכה לשנה טובה ומבורכת, שנת בריאות וחיים מלאים בתורה מצוות והתקרבות לה'. אמן.

נמצאים אנו בסופו של חודש, השבת היא שבת מברכין, בה מברכים אנו את בואו של חודש אלול, החודש האחרון של השנה, בספרי המוסר מסופר על צדיקים שהיו מזדעזעים בבואו של חודש אלול, ועל ר' ישראל סלאנט זצ"ל מספר תלמידו שהיה מתעלף מקול הקורא חודש אלול, אנו לא בדרגות אלו ולכל היותר אולי ניצתת לה בזוית עינינו איזו דמעה קטנה, אבל בכל זאת גם ליכנו מתפעל איך חלפה לה השנה, גם במוחנו חולפת לה מחשבה איזה שנה משונה היתה, שנה שאף אדם בעולם לו העלה בדעתו שכך תעבור על כל העולם כולו, עם נגיף שהקב"ה לא גילה עדיין את תרופתו במוחו של אף אדם, וכל העולם נמצא בחוסר ודאות מוחלטת [עד שאמר מישוהו שעל שנה זו נכון לומר את הפסוק (תהלים פ"א ו') שִׁפְתַי לֹא יִדְעֵי אֶשְׁמְעָה, שפת הוא שנתנו תש"פ, והשפה הנשמעת בכל מקום לא ידעתי, מה יהיה לא יודע], אך כן אנו יודעים שאנו נמצאים בסכנה קיומית מבחינות בריאותיות וכלכליות, מעבר לסכנות הבטחוניות הקיימות ומתרגשות מאז ומעולם.

ואולם איננו מחפשים לדכדך את עצמנו, אלא מחשבות אלו מולידות בליבנו תקוה לשנה טובה לא רק ביחס לשנה שעברה, אלא שנה טובה ומבורכת כשנים הטובות לברכה, ובתור יהודים מאמינים יודעים אנו בבירור שהמפתח לשנה טובה ומבורכת תלוי בתשובתנו ותפילותינו, וכדברי אליהו הנביא לר' יהושע בן לוי היום אם בקולו תשמעו (סנהדרין צ"ח.), ואין לנו זמן יפה יותר לתפילה תשובה ומעשים טובים מאשר חודש אלול, הנקבע לכך כבר מזמן אבות ראשונים, וכמו שהארכנו בזה במאמר אחר, [ובמעט התבוננות ושחזור לאחור נראה שאת חודש אלול של השנה שעברה שלפי האמור פתח לנו את השנה הנוכחית, העברנו בבחירות חוזרות שגרמו לבזבוז זמן רב, במחלוקות וביטול תורה].

ובאמת שהרגשה זו צריכה להיות לנו בכל שנה, שכן יודעים אנו שכמה שנעשה יכולים היינו לעשות יותר, וכמה שהשגנו והתעלינו יכולים אנו להגיע לפסגות יותר, שכן מטרת כל המצוות הינם להתקרב אל ה', וכדברי הרמח"ל בספרו העצום מסילת ישרים (פרק א'): וכשתסתכל בדבר תראה כי השלמות האמיתי הוא רק הדביקות בו יתברך, והוא מה שהיה דוד המלך אומר (תהלים עג): ואני קרבת אליך לי טוב. ואומר (שם כז): אחת שאלתי מאת ה' אותה אבקש שבתי בבית ה' כל ימי חיי, כי רק זה הוא הטוב, וכל זולת זה שיחשבוהו בני האדם לטוב, אינו אלא הבל ושווא נתעה. אמנם לכשיזכה האדם לטובה הזאת, ראוי שיעמול ראשונה וישתדל ביגיעו לקנותה, והיינו שישתדל להדבק בו יתברך בכח מעשים שתולדתם זה הענין והם הם המצוות. עכ"ל. [ודרך אגב חודש אלול הוא הזמן לחזור על הספר הנפלא מסילת ישרים ולעורר אצלנו מחדש את תכליתנו בעולמנו].

טעון גניזה | נא לא לקרוא בשעת התפילה וקריאת התורה!

להצלחת חן בת רחל

הליכות והלכות

אל תיקרי הליכות אלא הלכות (נידה ע"ג.)

הנהגות זכר לחורבן

שהיום רצתה ללבוש את זה ולא את האחר. ומ"מ מי שתקפיד בכך גם כיום להחסיר מין ממיני תכשיטיה למען זכרון חורבן ירושלים, בודאי שתקבל שכר גדול, שכל דבר שאין הרבים עושים אותו, העושה אותו נוטל שכר כנגד כולם, ויתקיים בה ביתר שאת הפסוק שישו איתה משוש כל המתאבלים עליה.

טו. אמרו רבותינו (ברכות ל"א.) אסור לאדם שימלא שחוק פיו בעולם הזה. וכתב הטור (ס"ו ס"ק ט"ו) אסור בגלות הזה למלאות שחוק פיו [כן הגירסא לפי הב"י ושאר מפרשי הטור, אולם אצלנו כתוב בזמן הזה, ומ"מ נראה שגם לגירסתנו צדקו דברי המפרשים שכונת הטור שהאיסור הוא מפני הגלות מפני שהביא הלכה זו ביחד עם כל הדברים שתיקנו אחר החורבן. וגם שלשון בזמן הזה משמע בזמן הזה שאנו נמצאים בו והיינו בזמן הגלות], ולפי דבריו בזמן שבית המקדש היה קיים היה מותר למלאות פיו שחוק, אולם הרבה ראשונים (רבנו יונה והרא"ה והשיטה מקובצת) פירשו שאין האיסור מפני החורבן אלא מפני שהשחוק מרגיל לידי עבירה, וא"כ אפילו בזמן שבית המקדש קיים אסור למלאות פיו שחוק, ורק לעתיד לבוא שיבוא המשיח ויתבטל היצר הרע מן העולם יהיה מותר למלאות פיו שחוק.

טז. ובשו"ע (ס"ו תק"ס סעי' ה') כתב כלשון הגמרא, ולכאורה אינו ברור כמו מי פסק, אלא שהאחרונים (מ"א ס"ק י"ב ומשנ"ב ס"ק כ') פירשו דבריו כרוב הראשונים מפני יצר הרע לא משום זכר לחורבן [ואולם לענ"ד לפי מה שכתבנו בדעת הטור, נראה שגם מדברי השו"ע שהביא את ההלכה הזו בין ההלכות שאסורות אחר החורבן, א"כ גם הוא סובר כהטור שמפני הגלות נאסר השחוק], אלא שנראה שלהלכה אין הבדל, שהרי בית המקדש השלישי לא יבנה עד שיבוא משיח, וא"כ לשני הטעמים כבר יותר למלאות פיו שחוק, שלפי הטור כבר נבנה המקדש, ולפי רבנו יונה כבר בא משיח ויתבטל היצר הרע מן העולם, ואפשר שמפני זה השו"ע נקט בסתם כלשון הגמרא, ואפשר שגם רבותינו סתמו מפני כך.

יז. כתבו האחרונים (ט"ז ס"ק ז', ומשנ"ב שם) שאפילו בשמחה של מצוה, כגון שמחת פורים וחתונה, אסור לאדם למלאות פיו שחוק בזמן הזה עד שיבנה המקדש. ונראה פשוט שאין כונתו לקיום מצוות הפורים בשמחה שזה אנו מצווים בכל המצוות ובכל השנה, ובפרט בשבתות וימים טובים שאין להראות שום עצב, אלא כונתו לשחוק שנוהגים לעשות בחתונות וכיום הפורים. כן נראה לי ברור ומ"מ כיום הלכה זו שכוחה מאיתנו וכמעט אין מי שנוהג בה [אלא א"כ מטבעו הוא רציני ואינו צוחק], ומ"מ מכאן אנו נלמד כמה צריך להזהר מדברי ליצנות וקלות ראש, שאפילו בשמחה של מצוה נאסר למלאות פיו שחוק, וכ"ש באלו שאסורים גם מצד עצמם.

יב. עוד אמרו רבותינו (ב"ב ס') שלאחר החורבן עושה אשה כל תכשיטיה ומשיירת דבר מועט, ואמר רב שמשירת בת צידעא, ופירש הטור (ס"ו תק"ס): טפול סיד שמטפלת במקום הצדעים, וכתב הב"י שכן פירש רשב"ם. [ונראה שכונתו לומר שזה התכשיט שהיו רגילים ליעשות בבת צידעא, דהיינו הרקה בלשוננו, וא"כ לאחר החורבן גזרו שכאשר עושה את כל טיפולי הנשים בשערותיה, את את השערות הללו לא תוריד וזהו הדבר מועט, וזו נראית גם כונת הרשב"ם]. והר"ן כתב בשם העיטור, שכשהאשה קולעת שיערה משירת ממנו דבר מועט בין אזנה לפדחתה כנגד צדעתה. [והיינו שלדעת הר"ן שמות בו סיד לא בכדי להשיר השער, אלא בכדי לחברו ולהשליך אותו לפניה על מצחה לנוי]. והרמב"ם (פ"ה מתעניות הי"ג) כתב כשהאשה עושה תכשיטי הכסף והזהב משירת מין ממיני התכשיט שנוהגת בהן כדי שלא יהא תכשיט שלם. [ונראה פירושו שהתכשיט היה משהו שמקיף את כל פניה, ואמרו חכמים שתוריד חלק מהכשיט הזה ואפילו חלק קטן רק מה שהוא כנגד פניה].

יג. ובשו"ע (ס"ו תק"ס סעי' ב') כתב לשון הרמב"ם, וכתב המשנ"ב (ס"ו ק"ח) פירושו: שאם יש לה הרבה מיני תכשיטין לא תשים כולם עליה בבת אחת רק בכל פעם תשייר אחת לזכור החורבן. [והוא מדברי המ"א (ס"ו ו') ובאמת שלשון הרמב"ם שכתב שלא יהיה התכשיט שלם לא משמע כך, ולפי דבריהם שמחסרת תכשיט אחד כלל לא ניכר החיסרון, שהרי לא לכולם יש את התכשיט הזה, וצריך לומר לדבריהם שהחסרון ניכר לעצמה, ולעצמה בלבד ושה זכר לחורבן בשונה משאר הדברים שמנו חכמים. אבל כפי שפירשנו שהוא תכשיט אחד ומורידה ממנו בחלק מפניה ניכר שהחסירה מן התכשיט, ולפי מה שפירשנו הוא דומה ממש לשאר גזירות חז"ל, והאבל ניכר לכל]. וכתב עוד המשנ"ב שנשים המתקשטות במילוי גורמים לבד זה רעות רבות מאומות העולם המתקנאים בהם. [והיינו לבד מכך שעברו על תקנת חז"ל עוד גורמות רעה לעם ישראל על ידי קנאת האומות בנו].

יד. וכיום לא נהגו בדבר זה כלל, וכבר העיד על כך השלחן גבוה (ס"ו תק"ס אות ה'), וכן העיר הביאור הלכה, [וכ"כ בפסקי תשובות (ס"ו תקט הערה 41), בשם ספר ארץ ישראל (פרק כ"ג) להגרי"מ טיקוצ'ינסקי זצ"ל וז"ל: גאוני ירושלים לפני כשמונים שנה אמרו להחזיר התקנה מתקנות החורבן שלא תעדה אשה כל תכשיטיה ותקנו למעט בירושלים בתכשיטים אבל תקנה הגונה זו לא נתקיימה שנים הרבה. עכ"ל]. אך לא ביארו מה הטעם שלא נהגו בכך, ונראה לי שלא נהגו בכך כיום מפני שתכשיט זה אינו מצוי בימינו, ואם תחסיר תכשיט מהתכשיטים שהיא נוהגת בהם אין בכך שום היכר לכך שהחסירה אותו מפני החורבן, ובפרט כאשר היום מחסירה אחד ולמחר אחר, שנראה בעיני הרואים